

Domssøndag og søndag for forfulgte

22. november

Dagen i dag kalles for domssøndag. Det er kirkeårets siste søndag. Kirkeårets siste prekentekst, siste preken.

Kirkeårets tema står i stil med hvordan kalenderårets oppleves. Det blir mørkere og det blir kaldere. Om bare noen uker kommer dagen da solen er aller lengst fra oss. Sommerens brunfarge har falmet, vårens lange kvelder er blitt til høstens lange netter. Det er mørkt nå, mørkt og kalt.

Kirkeårets siste søndag er satt av til å reflektere over dommen. Kirkeårets siste søndag forteller historien om at vi alle skal stå til ansvar for våre liv. Dagen vil komme da du får spørsmålet, hva gjorde du med livet som du fikk, hvordan forvaltet du det.

Dommen kan høres skremmende ut. Budskapet om regnskapet kan få det til å gå kalt nedover ryggen på oss. Men dom er også frihet. Det er frihet fra urettferdighet. Det kjenner vi fra hverdagen vår. Vi som er så privilegerte at vi lever i en rettsstat og et demokrati. Vi er uskyldige til det motsatte er bevist. Gjør noen urett mot oss så finnes det lover som straffer dette. Bli vi truet så har vi rettssystemets støtte. Rettssystemet vårt er kanskje ikke fullkomment. Demokratiet har alltid sine svakheter, men få har funnet systemer som virker bedre.

Demokrati og rettssikkerhet er ingen selvfølge. Dagen i dag er også kalt søndag for forfulgte. Vi markerer vår støtte til, vår omtanke og forbønn for mennesker som forfølges for sin tro

verden over. I år går tankene våre spesielt til Syria og Irak, der IS har utført bestialske overgrep mot både kristne, jesidier og sjiamuslimer. Også terrorangrepet i Paris forrige uke gav oss en brutal påminnelse om hvor mye vondt mennesker kan gjøre mot hverandre. Samtidig skjer det overgrep rundt om i verden som vi ikke hører om og ikke vet om. Mennesker blir krenket, og deres fremtidshåp blir tatt fra dem.

Noe er galt i verden. Det finnes onskap, det finnes vold, det finnes smerte. Løftet om dom er også et løfte om rettferdighet. Det skal komme et oppgjør. Domssøndag minner oss ikke bare om at vi skal stå til ansvar for våre liv, men at Gud ikke vil ondskap. Den minner oss om at ofrene skal få sin oppreisning, at ondskaperen skal få sin ende.

Det finnes ondskap og det finnes urett. Det finnes et skille mellom Gud og mennesker, mellom himmel og jord. Det finnes et skille mellom tiden og evigheten. På denne siste søndagen i kirkeåret, når vi er i den mørkeste delen av året, så nærmer vi oss også håpets høytid. Det skal tennes ett lys. Om ikke lenge tennes det første lyset i adventskransen. Ett nytt lys skal tennes hver søndag, og lysene blir sterkere og sterkere. Gud selv skal gjeste jorden. Gud selv skal bli en del av den verden hans skapte.

I årtidene etter Jesus var på jorden, da kirken tok form og de første menighetene kom til var dette noe av det store stridstemaet. Tanken om at Gud skulle ha blitt menneske var helt utenkelig. Det gikk ikke an, og det ble ansett som skammelig. Det hellige kan ikke bli en del av det profane. Det opphøyde kan ikke komme ned til oss. Det sjokkerte, og det utfordret.

Like fullt er det dette Bibelen forteller oss at skjedde. Inkarnasjonen heter det på fint. Det kommer av latin. In - i og carne - kjøtt. Gud ble kjøtt. Gud ble kropp. Gud kledde på seg verden, han kledde på seg verdens glede og verdens sorg.

Så skjer påskemiraklet. Jesus dør, han blir henrettet. Hengt på et kors, straffet, selv om han var uskyldig. Han er død i tre dager, tre dager bruker han i dødsriket. Tre dager bruker han på å møte ondskapen, ødeleggelsen, døden. Men slik som et lys som blir tent i mørket bryter mørkets grep. Slik bryter også Jesus ondskapens grep om verden. Han står opp igjen. Og alt er forandret.

Påskemirakelet forsoner verden med Gud. Og evangeliet om Jesus Kristus er et evangelium om forsoning. Om tilgivelse.

Tilgivelse er ikke fravær av rettferdighet. Tilgivelse er ikke å tvinges til vennskap, og det er ikke å la seg misbruke.

Tilgivelse er en kraft som kan endre liv, og som kan bygge opp og reparere det som er ødelagt. Evangeliet er et løfte og ett oppdrag. Gud forsoner verden med seg selv, og så gir han og oss oppdraget å forsones med hverandre. Ikke å lettvint feie ting under teppet, men å jobbe mot å møtes med en åpen holdning. Ikke å tvinge oss til vennskap vi ikke tåler, men å prøve å gi slipp på sinne og hevntanker.

Jesus kommer til oss med forsoningens evangelium. Og så lover han og å tilgi oss vår skyld. Han bærer straffen for våre ugjerninger, for vår ufullkommenhet. Det er ikke et lettvint tilbud, det kostet ham kampen med all verdens ondskap. Det er meget dyrt, men det er ikke oss som betaler prisen. Det gjorde Jesus på korset. Det er en gave, og gaven er et liv sammen med Gud, en evighet sammen med Gud, et håp for fremtiden og for verden.

